یادداشت

وقتی ذهن ما زمان را فشرده می‌بیند

سعید خادمی*: صبح که چشم‌ها را باز می‌کنیم، گوشی‌مان پر از کار، پیام و خبر است. شب که به خانه می‌رسیم، حس می‌کنیم روزمان ناپدید شده است. عکس‌های قدیمی را نگاه می‌کنیم و می‌بینیم سال‌ها پشت سر هم رفته‌اند و عموما روزها طولانی و پراسترس بوده‌اند. هیچ‌کس نمی‌گوید «ضعف من است»، این تجربه تنها یک حس شخصی نیست. روان‌شناسان و جامعه‌شناسان می‌گویند ما وارد دوره‌ای تازه از ادراک زمان شده‌ایم: فشردگی ذهنی زمان.

زمان چگونه فشرده می‌شود؟ ذهن ما زمان را براساس تعداد و تمایز وقایع ثبت می‌کند، نه‌فقط ساعت و تقویم. وقتی روزها شبیه هم و تکراری‌اند، ذهن آنها را کمتر از هم متمایز می‌کند و حس می‌کنیم سال‌ها در چشم برهم‌زدنی گذشته‌اند. در آزمایش‌های روان‌شناسی دیده شده است که افرادی که در محیط‌های شلوغ یا با حجم زیاد اطلاعات هستند، زمان را سریع‌تر از واقعیت تجربه می‌کنند. حتی فعالیت‌های سرگرم‌کننده مانند بازی‌های دیجیتال یا واقعیت مجازی باعث می‌شوند مغز زمان را فشرده ثبت کند. دوران پاندمی کرونا نمونه بارزی بود بسیاری از افراد روزها را کُند و طولانی حس می‌کردند، اما ماه‌ها و سال‌ها ناگهان پشت سر هم ناپدید شد. روان‌شناسان این وضعیت را به‌هم‌ریختگی زمانی می‌نامند.

مثال‌های ملموسی را در زندگی‌مان شاهد بوده‌ایم. یک دانش‌آموز در تهران صبح با مترو شلوغ به مدرسه می‌رود، در کلاس‌ها شرکت می‌کند، تکالیف را انجام می‌دهد و اخبار و پیام‌ها را دنبال می‌کند. شب که می‌رسد، می‌گوید: «امروز چطور گذشت؟» سال تحصیلی جلو رفته، اما ذهن او روزها را فشرده ثبت کرده است. انگیزه کاهش یافته و مدرسه برایش بی‌معنی می‌شود.

یا یک مهندس پروژه‌ای دارد که نتیجه آن مشخص نیست. حجم ایمیل‌ها، پیام‌ها و جلسات ذهن او را خسته کرده و ماه‌ها پشت سر هم می‌گذرند، اما او انرژی کمی برای مسیر طولانی باقی‌مانده می‌بیند. افراد در این شرایط ناخودآگاه فقط حداقل وظایف خود را انجام می‌دهند.

یا یک خانواده می‌خواهد فرزند بیاورد، اما ناپایداری اقتصادی و تغییرات سریع ذهن، آنها را مشغول کرد و تصمیم‌های بزرگ عقب می‌افتند و زمان ذهنی کوتاه می‌شود.

شاهد دیگر شبکه‌های اجتماعی و زندگی دیجیتال است. چند ساعت گشتن در اینستاگرام یا تلگرام، روزها را پر می‌کند اما معمولا چیزی ثبت و اضافه نمی‌شود. ذهن خسته و سردرگم است و تجربه زمان واقعی از دست می‌رود.

فشردگی زمان پیامدهای اجتماعی و شخصی زیادی دارد. به‌عنوان مثال در آموزش و یادگیری، دانش‌آموزان آینده را مبهم می‌بینند و انگیزه کمتری برای یادگیری بلندمدت دارند. در محیط کار، تعهد بلندمدت کاهش می‌یابد و وعده‌های دور دیگر تحمل‌پذیر نیست.

در زندگی شخصی، تصمیم‌های بلندمدت عقب می‌افتند، ازدواج و فرزندآوری به تعویق می‌افتد. افراد ناخودآگاه به حال می‌چسبند. اما چرا این اتفاق می‌افتد؟ یکی از مهم‌ترین علل بمباران اطلاعاتی است، اخبار، پیام‌ها و شبکه‌های اجتماعی حجم بالایی از داده‌ها را وارد ذهن می‌کنند. علت دیگر سرعت زندگی و فشار تصمیم‌گیری‌هاست. هر روز هزار تصمیم فوری باید گرفته شود. ذهن خسته و فرسوده می‌شود. مورد دیگر تغییر ساختاری تجربه ذهنی زمان است. ذهن هنوز برای ریتم آرام‌تر طراحی شده، اما زندگی امروز شتاب گرفته است.

اما آیا راهکارهای عملی برای مدیریت زمان ذهنی و آگاه‌شدن از فشردگی زمان وجود دارد؟ حس سریع گذر زمان طبیعی است. ذهن ما تغییر کرده، نه ما. فعالیت‌های متنوع و متفاوت مانند پیاده‌روی، گفت‌وگو با دوستان، مطالعه متفاوت، یا هر تجربه‌ای که ذهن را متمایز کند. راهکار دیگر تعادل دیجیتال است. باید حجم اطلاعات و شبکه‌های اجتماعی را محدود کنیم. کیفیت تجربه مهم‌تر از کمیت است. راهکار مهم دیگر تصویرسازی آینده است. حتی در محیط‌های مبهم، برنامه‌ریزی ذهن را تقویت می‌کند و تجربه زمان ملموس‌تر می‌شود.

کلام آخر

زمان دیگر جریان آرام و خطی گذشته نیست. ذهن ما در زندگی مدرن و دیجیتال تجربه‌هایی متفاوت دارد. فشردگی ذهنی زمان، نه ضعف فردی است و نه مشکل نسل؛ بلکه یک تغییر ساختاری است که مدرسه، کار و زندگی شخصی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و از درون می‌ساید. درک این تغییر، اضطراب و دل‌زدگی را کاهش می‌دهد و مسیر زندگی، آموزش و کار را هموار می‌کند. ذهن ما هنوز برای ریتم آرام‌تر طراحی شده، اما باید یاد بگیریم چگونه با زمان ذهنی خود زندگی کنیم و از آن بهره ببریم.

***مشاور رئیس سازمان بهزیستی کشور در امور فرابخشی و ارتباطات و راهبر روابط عمومی و امور بین‌الملل**

ادامه قطعی اینترنت و ارسال پیامک باعث خسارت به اقتصاد دیجیتال شده است

کسب‌وکارهای نیمه‌تعطیل

بررسی‌های «شرق» نشان می‌دهد خرید و فروش آنلاین در دو روز ابتدایی قطع‌شدن اینترنت، صفر بوده، همچنین گفته می‌شود تعداد تراکنش‌های اینترنتی به زیر یک درصد رسیده است

سونیتا سراب‌پور: کشور درست مانند روزهایی است که هنوز وزارت پست و تلگراف در آن شکل نگرفته بود. فقط یک تریبون برای اطلاع‌رسانی وجود دارد، آن هم رسانه ملی است که بسیاری از شهروندان به آن مراجعه‌ای ندارند. در دو دهه گذشته بارها راه‌های ارتباطی در شرایط حساس قطع شده است؛ چه در سال ۱۳۸۸ که بعد از اعتراضات به نتیجه انتخابات، دولت اینترنت دایل‌آپ را با آن سرعت لاک‌پشتی‌اش محدود کرد و شبکه‌های اجتماعی تازه از راه رسیده‌ای مانند فیس‌بوک و توییتر را فیلتر و بعد هم تماس تلفنی و ارسال پیامک را مسدود کرد، چه در جریان اعتراضات سال ۱۳۹۸ که اینترنت برای نزدیک به ۱۰ روز قطع بود. در جریان جنگ ۱۲روزه تحمیلی اسرائیل به ایران هم باز این اینترنت بود که برای نزدیک به سه روز قطع کامل بود و در سایر روزها هم با اختلال شدید همراه شد. حالا هم با شدت‌گرفتن اعتراضات از ۱۴ روز پیش به افزایش قیمت دلار و شرایط اقتصادی، بعد از اینکه اینترنت دچار اختلال شد، در نهایت پنجشنبه (۱۸ دی) اینترنت به‌طورکامل قطع شد و بعد از آن نوبت به تماس‌های تلفنی و ارسال پیامک رسید. در چهارمین روز قطع‌شدن اینترنت، حتی دسترسی به اینترنت ملی و پلتفرم‌های داخلی هم به سختی امکان‌پذیر است و دسترسی به وب‌سایت‌های داخلی هم به جز با واردکردن دستی آدرس وب‌سایت‌ها ممکن نیست. در این بین کاربرانی که برای برقراری یک ارتباط ساده و جویاشدن از حال عزیزانشان به پیام‌رسان‌های داخلی، روی آورده‌اند، متوجه شده‌اند این پلتفرم‌ها هم که دولت از آنها حمایت‌های میلیاردی کرده، از کار افتاده‌اند. به دنبال این خاموشی دیجیتال، کسب‌وکارهای آنلاین نیز فروششان به صفر رسیده و نمی‌دانند این شرایط و ضررهای پی‌درپی به کسب‌وکارشان تا چه زمانی ادامه دارد.

هم‌زمان با اوج‌گیری اعتراضات اقتصادی از هشتم دی‌ماه، اینترنت ایران وارد وضعیتی نابسامان و ناپایدار شد. اختلال‌های منطقه‌ای، کندی شدید شبکه و ازکارافتادن بخشی از وی‌پی‌ان‌ها باعث شد کاربران روزمره و کسب‌وکارها تجربه‌ای فرسایشی و نامطمئن از اینترنت داشته باشند. طبق اطلاعات رادار کلادفلر در آن زمان، ترافیک اینترنت در ایران نسبت به روزهای عادی با کاهش حدود ۳۵ درصدی روبه‌رو شد. داده‌ها نشان می‌دادند که HTTP و HTTPS نسبت به سایر بخش‌های ترافیک آسیب‌پذیرتر شده‌اند؛ یعنی اینترنت هنوز وصل است، اما وب‌گردی، پیام‌رسان‌ها و اپلیکیشن‌ها با کندی و ناپایداری مداوم مواجه‌اند.

در گام بعدی پنجشنبه (۱۸ دی) ابتدا رادارهای کلاودفلر نشان داد که از ساعت ۱۵:۳۰ به وقت تهران، بخش بزرگی از ترافیک مبتنی بر پروتکل اینترنت نسخه ۶ یا IPv۶ به طور ناگهانی دچار افت شده؛ پروتکلی که بخش قابل توجهی از ارتباطات روزمره کاربران، از اینترنت همراه و مرورگرها تا اپلیکیشن‌ها و وی‌پی‌ان‌ها بر پایه آن انجام می‌شود. در نهایت داده‌های نت‌بلاکس حوالی ساعت ۹:۳۰ شب به وقت تهران نشان داده که ایران در حال حاضر با اختلال‌های گسترده اینترنت مواجه است. براساس این داده‌ها، اختلال در سطح ملی موجب کندی دسترسی، قطع موقت و محدودشدن انتشار اطلاعات شده و نشانه‌هایی از ناپایداری هماهنگ در زیرساخت‌های ارتباطی کشور قابل مشاهده است. در نهایت هم از ساعت ۱۰ شب ۱۸ دی اینترنت و همچنین تماس تلفنی و ارسال پیامک به‌طورکامل قطع شد. وزارت ارتباطات در بیانیه‌ای که در اختیار «شرق» قرار داد که به دلیل نداشتن اینترنت حتی از نوع ملی، امکان انتشار آن را نداشتیم، اعلام کرده بود که اینترنت براساس دستور مراجع امنیتی ذی‌ربط قطع شده و این وزارتخانه در تلاش برای پیگیری رفع این مشکل است، وعده‌ای که بعد از گذشت ۴۸ ساعت و تا زمان انتشار این گزارش به نتیجه‌ای نرسیده است. طبق بررسی‌های «شرق» قطعی گسترده اینترنت و قطع ارتباط موبایل و پیامک در ساعاتی از روز براساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی اتخاذ شده است. آن‌طورکه پیگیری‌های «شرق» نشان می‌دهد حتی بسیاری از وزارتخانه‌ها، نهادهای دولتی و نظامی نیز از روز جمعه (۱۹ دی) دسترسی اندکشان به اینترنت قطع شده است. در پیگیری «شرق» از وزارت ارتباطات مدیران این وزارتخانه اعلام می‌کنند که نمی‌دانند این وضعیت تا چه زمانی ادامه دارد و تاکنون نامه‌ای به آنها برای اتصال مجدد اینترنت ارسال نشده است. در تماس «شرق» با برخی فعالان شبکه و اینترنتی، آنها اعلام می‌کنند در حال حاضر تمام پروتکل‌های اینترنتی محدود شده که همین اتفاق هم باعث شده دسترسی به اینترنت داخلی نیز با مشکل مواجه شود.

خسارت میلیاردی به کسب‌وکارها

در شرایط اقتصادی پیچیده ایران که مردم و کسب‌وکارها به‌سختی تلاش می‌کنند ادامه دهند، قطع‌شدن اینترنت و ارسال پیامک، نگرانی و استیصال آنها را چند برابر کرده است. در تماس «شرق» با چندین شرکت استارتاپی بزرگ و کوچک آنها اعلام می‌کنند که در دو روز ابتدایی قطعی اینترنت فروش آنها به صفر رسیده بود و در حال حاضر هم که اینترنت ملی دست و پا شکسته فعال شده آنها توانسته‌اند بخشی از خدمات خود را در اختیار مشتریان بگذارند.

برای نمونه بررسی میزان ثبت سفارش دو پلتفرم بزرگ سوپرمارکت آنلاین کشور نشان می‌دهد که آنها در دو روز گذشته ۲۵ برابر با کاهش ثبت سفارش روبه‌رو بوده‌اند. تاکسی‌های اینترنتی و پیک‌ها از دیگر بخش‌های اکوسیستم اقتصاد دیجیتال هستند که با این قطعی اینترنت دچار خسارت بالایی شده‌اند که این خسارت، هم پلتفرم را هدف قرار داده و هم رانندگانی را که در این بسترها کار می‌کنند. تپسی به «شرق» می‌گوید که هم‌زمان با قطع اینترنت در روز پنجشنبه تا جمعه ظهر که اینترنت ملی در برخی مناطق فعال شده، میزان سفر آنها به صفر رسیده بود. آن‌طورکه تپسی اعلام می‌کند در حال حاضر هرجا که راننده امکان اتصال به دیتای گوشی را داشته باشد، می‌تواند مسافر بگیرد، در غیر این صورت ادامه کار برای او غیرممکن می‌شود و بهترین کار برایش در خانه نشستن است. فروشگاه‌های آنلاین خرید و فروش کالا هم وضعشان بهتر از دیگران نیست. چندین فروشگاه آنلاین در گفت‌وگو با «شرق» اعلام کردند که در دو روز ابتدایی قطع اینترنت امکان ارائه خدمات‌دهی و ارسال سفارش به مشتریانشان را نداشته‌اند. این پلتفرم‌ها اعلام می‌کنند که در کنار قطعی اینترنت که باعث شده ثبت سفارش‌ها به‌درستی انجام نشود، ارسال کالاها به مشتریان هم به‌خاطر شلوغی خیابان‌ها در بسیاری از مواقع لغو و به روز دیگر موکول شده است که همین شرایط باعث شده سفارش‌دهندگان براساس تاریخ مدنظر به کالاهایی که خریداری کرده‌اند نرسند.

تراکنش‌هایی که خاموش شده‌اند

از دیگر بخش‌هایی که از زمان قطع اینترنت و ارسال پیامک با مشکل بزرگی مواجه شده‌اند، شرکت‌های پرداخت‌یاری هستند. برخی از اصلی‌ترین شرکت‌های پرداخت‌یاری در گفت‌وگو با «شرق» اعلام می‌کنند خسارتی که قطعی اینترنت به آنها وارد کرده بیشتر از دوره‌های گذشته است. یکی از مدیران این پرداخت‌یاری به «شرق» می‌گوید تراکنش‌های این پلتفرم به زیر یک درصد رسیده است. او تاکید می‌کند در شرایط حاضر هرچقدر میزان قطعی اینترنت با این شدت بیشتر باشد آنها خسارتشان بیشتر و بیشتر خواهد شد و نمی‌توانند هیچ راه‌حلی برای خروج کسب‌وکارشان از این بحران بدون اتصال اینترنت پیدا کنند.

در این میان برخی کسب‌وکارهای دیجیتال مشکلاتشان فراتر از دیگر بازیگران این حوزه است. برای نمونه از صبح روز گذشته (۲۰ دی) امکان دسترسی به دیوار برای کاربران وجود نداشت. همین شرایط هم باعث شد تا دیوار در اطلاعیه‌ای اعلام کند که دسترسی به دیوار در برخی اپراتورها به‌طورکامل متوقف شده و این تصمیم از سوی دیوار اتخاذ نشده است. دیوار در اطلاعیه خود اعلام کرده بود: «در شرایطی که برای بسیاری از کاربران این سرویس یکی از معدود راه‌های کاری و ارتباطی باقی مانده است، تداوم این وضعیت می‌تواند به کسب‌وکارهای خرد و زندگی روزمره کاربران آسیب بزند. دیوار متعهد است در صورت ایجاد هرگونه تغییر معنادار در وضعیت دسترسی، اطلاع‌رسانی شفاف را از مسیرهای رسمی انجام دهد».

پیام‌رسان‌های داخلی که هیچ‌وقت کار نمی‌کنند

در کنار از کار افتادن سرویس‌دهی کسب‌وکارهای داخلی به دلیل قطع اینترنت، از طرفی دیگر ارائه خدمات دولت الکترونیک و شهرداری نیز با اختلال و قطعی همراه است. مشاهدات «شرق» نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از سرویس‌های خدمات دولت الکترونیکی امکان ارائه سرویس به مردم را ندارند و این خدمات عملا متوقف شده‌اند. از سوی دیگر خدمات آنلاین شهرداری هم که در شرایط عادی اختلال داشتند، از کار افتاده‌اند.

از همه عجیب‌تر در این اوضاع غیرفعال‌شدن پیام‌رسان‌های بومی است که دولت‌های مختلف برای سرپا نگه‌داشتنشان میلیاردها تومان از آنها حمایت کرده‌اند. در حالی که برخی مقامات از سرویس‌دهی باکیفیت و به‌روز این پیام‌رسان‌ها گفته‌اند و مدعی شده‌اند که این پیام‌رسان‌ها با کاربران میلیونی بهتر از نمونه خارجی خود هستند، حالا این پلتفرم‌ها هم از کار افتاده‌اند. پیام‌رسان‌های بومی همیشه وقتی مورد توجه اکثر کاربران ایرانی قرار می‌گیرند که اینترنت قطع می‌شود، در این قطعی اینترنت اما برعکس گذشته این پیام‌رسان‌ها امکان سرویس‌دهی ندارند. اگر این پیام‌رسان‌ها را روی گوشی خود نصب داشته باشید اتصال در آنها برقرار نمی‌شود و اگر هم بخواهید آنها را نصب کنید پیام تأیید هویت برایتان ارسال نمی‌شود. وزارت ارتباطات در پیگیری «شرق» می‌گوید که با پیگیری که انجام داده توانسته اینترنت ملی را متصل کند و در حال حاضر کسب‌وکارهای کمی دچار مشکل در ارائه سرویس هستند. با این حال برخی کسب‌وکارها این ادعا را رد می‌کنند و می‌گویند دولت ادعا می‌کند پیامک را متصل کرده اما از سوی دیگر پیامک‌های OTTP را بسته است که عملا باعث شده ما امروز هم که سر کار حاضر هستیم، کاری برای انجام نداشته باشیم. به گفته او قطعی اینترنت در حال حاضر فروش آنها را به سفر رسانده و آنها مجبور شده‌اند بخشی از نیروهای خود را به خانه بفرستند. او می‌گوید نمی‌دانند این وضعیت تا کی ادامه دارد و باید چگونه خروج از این شرایط را پیگیری کنند. اینترنت در ایران در دو دهه گذشته بارها به دلایل مختلف قطع شده است و در نهایت تجربه خسارت میلیاردی آن به کسب‌وکارها و مردم باعث نشده دولتمردان هر بار در شرایط حساس در اولین تصمیم برای کنترل بحران‌ها اینترنت را قطع نکنند. به باور کارشناسان تا زمانی که اینترنت به‌عنوان یک حق شهروندی شناخته نشود، چنین تجربه‌هایی دوباره تکرار می‌شود.

خبر

برند گوشی چینی با رقیب ادغام شد

ایسنا: شرکت سازنده گوشی هوشمند چینی «ریلمی» (Realme) زیرمجموعه برند «اوپو» (Oppo) می‌شود. این سازنده بزرگ گوشی هوشمند چینی که گوشی‌های خود را در سراسر هند، آسیای جنوب شرقی و اروپا می‌فروشد، اکنون به عنوان بخشی از «اوپو» فعالیت خواهد کرد. هر دو برند متعلق به شرکت فناوری چینی «بی‌بی‌کی الکترونیکس» (BBK Electronics) هستند که برند گوشی «ویوو» (Vivo) را نیز کنترل می‌کند. این تصمیم در شرایطی اتخاذ می‌شود که سازندگان تلفن در سراسر جهان به دنبال راه‌هایی برای صرفه‌جویی در هزینه هستند. شرکت‌ها با هزینه‌های فزاینده و رقابت سخت‌تر مواجه هستند که بسیاری از آنها را به ترکیب عملیات در صورت امکان سوق می‌دهد. طبق گزارش شرکت تحقیقاتی «کانترپوینت ریسرچ»، مشکل کلیدی پیش‌روی این صنعت، کمبود تراشه‌های حافظه است. تقاضا برای این تراشه‌ها از سوی شرکت‌های سازنده سیستم‌های هوش مصنوعی، مشکلاتی در عرضه ایجاد می‌کند که به‌شدت به سازندگان گوشی‌های هوشمند ضربه می‌زند. اکنون کانترپوینت انتظار دارد در سال ۲۰۲۶، عرضه گوشی در سرتاسر جهان ۲.۱ درصد کاهش یابد.

سود سامسونگ سه برابر شد

ایسنا: تقاضای جهانی برای سرورهای هوش مصنوعی و افزایش چشمگیر قیمت تراشه‌های حافظه، کمک کرد سود سه‌ماهه شرکت سامسونگ الکترونیکس بیش از سه برابر شده و به بالاترین حد خود صعود کند. سامسونگ الکترونیکس سود عملیاتی اولیه ۲۰ تریلیون وون (۱۳.۸ میلیارد دلار) را برای سه ماه منتهی به دسامبر گزارش داد که ۲۰۸ درصد افزایش یافته و بالاتر از میانگین تخمین تحلیلگران است. درآمد بزرگ‌ترین شرکت کره جنوبی، ۲۳ درصد افزایش یافت و به ۹۳ تریلیون وون رسید که یک رکورد است. سهام این شرکت صبح روز پنجشنبه در سئول، حداکثر ۲.۵ درصد افزایش یافت و به روند صعودی ادامه داد که از ابتدای سال، به رشد ۲۰درصدی قیمت سهامش منجر شده است. سازندگان تراشه حافظه مانند سامسونگ در بحبوحه هجوم جهانی برای راه‌اندازی مراکز داده عظیم، تولید را به‌جای فناوری‌های روزمره، به ساخت تراشه‌های پردرآمدتر برای غول‌های هوش مصنوعی مانند انویدیا متمرکز کرده‌اند. این امر باعث کمبود شدید حافظه استاندارد برای لپ‌تاپ‌ها و سرورها شده و باعث افزایش قیمت‌ها برای تراشه‌های DRAM و NAND شده است. ارزش سهام سامسونگ در سال ۲۰۲۵، بیش از دو برابر شد و در ماه جاری دوباره افزایش یافت که نشان‌دهنده امیدها برای یک سال رونق پس از پیش‌بینی خوش‌بینانه شرکت «میکرون تکنولوژی» است.

جدول ۵۲۴۱ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- نامزد- پیدایش- عید ویتنام ۲- ترش و شیرین- سخن منظوم- ضرر و زیان بزرگ ۳- صد مترمربع- آلبومی با آواز شهرام ناظری- همگانی ۴- سخن درگوشی- واحد شمارش کاموا- حکایت‌کننده ۵- ماری بسیار سمی- ساز و برگ زین اسب - از بی‌ادبان می‌توان آموخت ۶- اقامتگاه مسافر- نیروی یاری‌رسان- از ملزومات ماهیگیری ۷- رشته‌ای از دانش کاربردی و فناوری- سمبل- نشان افتخار ۸- جانوری شبیه سمور- آلبومی با آواز محمدرضا شجریان در دستگاه شور- آخرین یک‌رقمی ۹- کیسه‌کش حمام- خواهش- اندیشمندان ۱۰- لگن ظرفشویی- زین و برگ اسب- اضافه بار ۱۱- ابزارک- نوشته حاشیه سند- اشاره به چیزی نامعلوم دارد ۱۲- چهره- درختی بلند و خودرو- پیشینیان ۱۳- در حال نالیدن- آگاه باش- صدمه ۱۴- مجموعه‌ای از سازهای کوبه‌ای که بیشتر در موسیقی پاپ به کار می‌رود- شرط دوستی- مدفن امام هادی(ع) ۱۵- پیش‌درآمد آشغال- فرودآینده- پرنده‌ای با منقار خمیده

عمودی:

۱- از سازهای آرشه‌ای موسیقی سنتی ایران- درختی با چوب سخت- صدای بلند ۲- از پسران فریدون پیشدادی- پایین‌آمدن قیمت- بی‌باکی ۳- رشته باریک- چند وکیل- غلبه و چیرگی ۴- در بنایی برای گرفتن درزها به کار می‌رود- شور- پناهگاه ۵- سنگ سبز قیمتی- از واجبات نماز- گیاه بدون دانه ۶- نوعی بیماری واگیردار- بالش ۷- رویین‌تن یونانی- بیشه- برکنارشده ۸- شاعر فقید ادبیات کودکان و سراینده شعر معروف یار مهربان ۹- نکته‌سنجی- گلی زیبا- میوه‌ای با خاصیت طبی شبیه سنجد ۱۰- پاک‌تر- مکافات ۱۱- زایمان- اندیشیدن- صورت پنجم فلکی ۱۲- خدای هندو- اثر تربیتی ژان ژاک روسو- اعتراف‌کردن ۱۳- نام مادر حضرت موسی(ع)- تکیه‌گاه- قسمتی از پا ۱۴- غسل کودکان مسیحی- شهری در شهرستان رفسنجان- از نقوش اسلیمی ۱۵- خالی- واحد شمارش پرندگان شکاری- مطابق گذشته

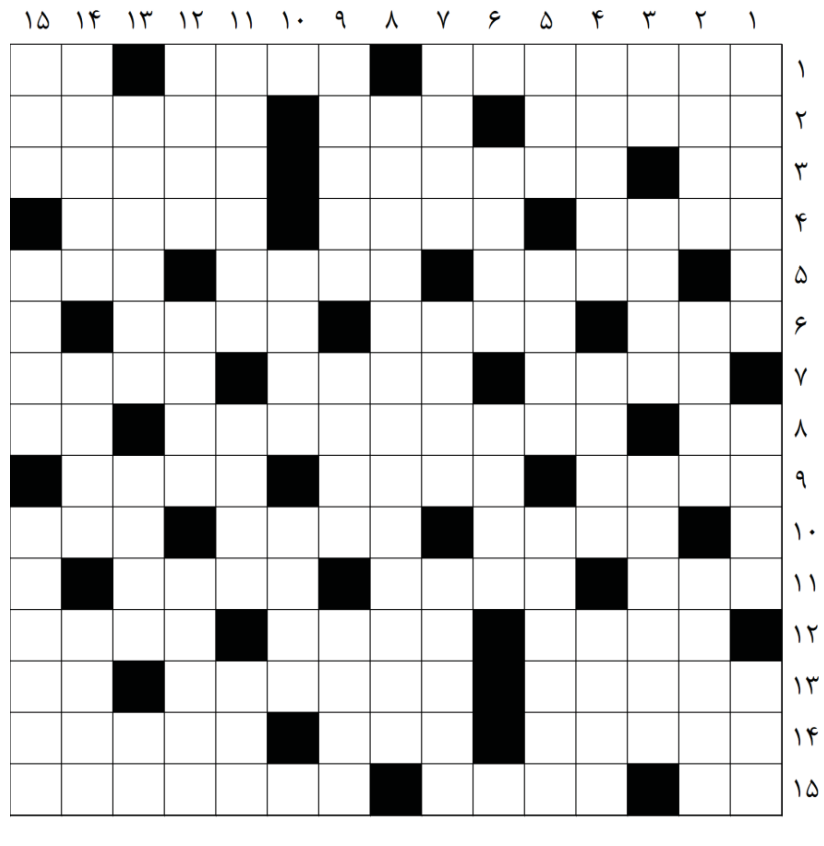

حل سودوکو ۴۲۳۶

۳	۴	۱	۲	۹	۶	۷	۵	۸
۸	۵	۲	۳	۱	۷	۶	۴	۹
۹	۷	۶	۸	۴	۵	۱	۲	۳
۲	۸	۴	۷	۶	۳	۵	۹	۱
۵	۱	۹	۴	۸	۲	۳	۶	۷
۶	۳	۷	۹	۵	۱	۴	۸	۲
۴	۲	۳	۵	۷	۸	۹	۱	۶
۷	۶	۵	۱	۲	۹	۸	۳	۴
۱	۹	۸	۶	۳	۴	۲	۷	۵

۷	۲	۸	۵	۱	۳	۶	۹	۴
۴	۳	۱	۶	۲	۹	۸	۷	۵
۵	۹	۶	۷	۸	۴	۳	۲	۱
۳	۴	۵	۲	۹	۸	۱	۶	۷
۸	۱	۲	۴	۷	۶	۹	۵	۳
۶	۷	۹	۳	۵	۱	۲	۴	۸
۱	۶	۳	۹	۴	۷	۵	۸	۲
۹	۵	۷	۸	۳	۲	۴	۱	۶
۲	۸	۴	۱	۶	۵	۷	۳	۹

حل جدول ۵۲۴۰

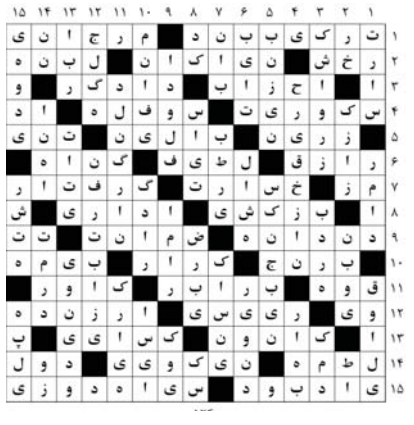

سودوکو سخت ۴۲۳۷

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۵		۱		۳			
		۸	۵	۷		۳		۶
۳					۶			
						۹	۶	
۸		۹				۵		۷
	۷	۳						
			۶					۲
۵		۱		۳	۹	۶		
			۸		۱		۵	

سودوکو ساده ۴۲۳۷

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۷	۱				۶	۳	۵	
۶			۳					۴
	۸					۲	۶	۷
	۶	۲					۷	
۹		۸	۷		۵	۶		۲
	۴					۸	۹	
۲	۵	۶					۳	
۸					۷			۶
	۷	۳	۶				۲	۸